

TÜRKİYE KAMUOYUNDA AB DESTEĞİ VE AVRUPA ALGISI

Kamuoyu Araştırması – 2015

İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları
Yayın No: 276

Bu çalışma,
İKTİSADİ KALKINMA VAKFI'ndan
Melih ÖZSÖZ, ÇiŒel İLERİ, BūŒra ÇATIR,
Ahmet CERAN ve İlke ÖZKAN
tarafından hazırlanmıŒtır.

İSTANBUL, MAYIS 2015

İKTİSADİ KALKINMA VAKFI
Esentepe Mahallesi Harman Sokak TOBB Plaza No:10 Kat:7-8
34394 Levent İstanbul/Türkiye
Tel: +90 212 270 93 00 Faks: +90 212 270 30 22
E-posta: ikv@ikv.org.tr

Avenue Franklin Roosevelt 148/A 1000 Brüksel/Belçika
Tel: + 32 2 646 40 40 Faks: + 32 2 646 95 38
E-posta: ikvnet@skynet.be

www.ikv.org.tr

İKTİSADİ KALKINMA VAKFI ve hazırlayanların
ismi belirtilerek alıntı yapılabilir.
ISBN: 978-605-5984-69-4

Yayına Hazırlık ve Baskı

Genel Yönetmen: Gürhan DemirbaŒ
Genel Yönetmen Yardımcısı: Eser Soygüder Yıldız
Görsel Yönetmen: Hakan Kahveci
Editör: Yağmur Bahar Polat
Sayfa Tasarım: Œahin Bingöl

Dünya Yayıncılık A.Œ.
Globus Dünya Basınevi
100. Yıl Mah. 34204, Bağcılar - İSTANBUL
Tel: 0212 440 24 24

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	5
1. YÖNETİCİ ÖZETİ	8
2. EXECUTIVE SUMMARY	11
3. ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ	15
4. KAMUOYU ARAŞTIRMASININ PROFİLİ	16
4.1. Kamuoyu Araştırmasının Gerçekleştirildiği İller	16
4.2. Kamuoyu Araştırmasının Cinsiyet Dağılımı	16
4.3. Kamuoyu Araştırmasının Yaş Dağılımı	17
4.4. Kamuoyu Araştırmasına Katılanların Eğitim Durumu	18
4.5. Kamuoyu Araştırmasına Katılanların Mesleki Dağılımı	18
4.6. Kamuoyu Araştırmasına Katılanların AB ile Teması	19
5. TEMEL BULGULAR	21
5.1. AB'yi Ne Kadar Biliyoruz?	21
AB konusunda farkındalık	21
AB konusunda bilgi düzeyi	22
AB konusunda bilgi kaynakları	23
5.2. AB Üyeliğini Ne Kadar Destekliyoruz?	23
Türkiye'nin AB üyeliğine destek	23
Türkiye'nin AB üyeliğine olan inanç	24
Türkiye'nin AB üyeliğine ilişkin beklenti	26
5.3. Neden AB'ye Üye Olmak İstiyoruz?	27
AB üyeliğini destekleyen katılımcıların destekleme sebepleri	27
AB üyeliğini desteklemeyen katılımcıların desteklememe sebepleri	29
5.4. AB Üyeliği Ne İfade Ediyor?	29
AB üyeliğinin katkıları	29
AB'ye duyulan ekonomik ihtiyaç	30
Avrupa'nın katılımcılar için anlamı	31
6. SONUÇLAR	32

KISALTMALAR

AB:	Avrupa Birliği
AET:	Avrupa Ekonomik Topluluđu
STK:	Sivil Toplum Kuruluşları
TÜİK:	Türkiye İstatistik Kurumu

SUNUŞ

2013 yılında, Türkiye ile AB arasındaki ilişkinin hukuki zeminini oluşturan Ankara Anlaşması'nın imzalanmasının ellinci yılı geride kaldı. 2015 yılında ise, Türkiye-AB üyelik müzakereleri sürecinin onuncu yılına girmiş bulunuyoruz.

AB süreci Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal dinamizmini artırması, demokrasi ile insan hakları alanlarında gelişme göstermesi ve önemli bir bölgesel güç ve ekonomik aktör haline gelmesinde kuşkusuz önemli bir rol oynadı. AB ile olan ilişkiler Türkiye'yi daha ileriye taşıyan bir kaldıraç görevi gördü. 1987 yılında tam üyelik başvurusu, 1996'da Gümrük Birliği, 1999'da AB adaylığı ve 2005'te müzakerelere başlanması, Türkiye'nin AB ile olan ilişkilerinde kilometre taşı olurken, Türkiye'de yapılan reformlar, ülkeyi toplumsal refah ve gelişmişlik açısından bir üst lige taşımaya yardımcı oldu.

Müzakere sürecinde bugün gelinen nokta ise oldukça düşündürücü: Türkiye, müzakerelerde onuncu yılını geride bırakmaya hazırlanırken, bugüne kadar sadece 14 fasıl müzakerelere açıldı, yalnızca bir tanesi geçici olarak kapatıldı. Oysa ki Türkiye, Hırvatistan ile aynı gün üyelik müzakerelerine başlarken, Hırvatistan Temmuz 2013 tarihinde AB'nin 28'inci üyesi olarak Birlik'e katıldı.

Müzakere sürecindeki durağanlığa ek olarak kimi AB üye ülkelerinin süreci yavaşlatmaya yönelik tutumları, bazı fasıllara getirilen tek taraflı blokajlar, 30 yılı aşkın bir süredir Türkiye vatandaşlarına yönelik uygulanan vize zorunluluğu, artık kronikleşen Kıbrıs meselesi ve Türkiye'nin ekonomik açıdan Avrupa'ya entegrasyonunun temel adımını oluşturan Gümrük Birliği'nin güncellenmesi tartışmaları ise, sürecin arzu edilen ivmede ilerlemesini engellemeye devam ediyor.

Her ne kadar katılım müzakereleri süreci, salt açılış ve kapanış kriterleri bazında ilerleyen teknik bir süreç olarak algılsa da müzakere sürecinin ilerlemesinde, bu kriterlerin karşılanması için hayata geçirilen reformlar kadar, toplumsal desteğin sağlanması da büyük önem taşıyor. 2014 yılının Türkiye'de

'AB Yılı' olarak ilan edilmesinin ardından, 62'nci Hükümet'in kurulmasını takiben Türkiye'nin iletişimi de kapsayan yeni bir AB Stratejisi benimsemesi, AB üyelik hedefinin ülke gündeminde öncelik teşkil etmeye devam ettiğinin ciddi bir işareti. Ancak bu noktada önemli olan, ortaya koyulan siyasi iradenin ve yapılan çalışmaların, Türkiye kamuoyunda ne derece sahiplenildiği ve benimsendiği sorusu.

Bilindiği üzere AB ile ilgili kamuoyu araştırmaları, Avrupa Komisyonu tarafından düzenli aralıklarla gerçekleştiriliyor. Eurobarometer isimli araştırmalar, AB'ye ilişkin çeşitli göstergeleri analiz ettiği gibi, Türkiye ve aday ülkelerin AB'ye yaklaşımlarını değerlendirmeye olanak sağlayacak verileri de ortaya koyuyor.

Eurobarometer sonuçlarında, 2001 yılında Türkiye kamuoyunun AB üyeliğine verdiği destek ("Türkiye'nin AB'ye katılımı iyi bir şey olur" ifadesi ile ölçülmektedir) %59. Müzakerelere başlama kararının verildiği tarih olan 2004 yılına kadar bu destek artarak devam ederken, 2004 yılında %71 ile en yüksek seviyeye ulaşmış durumda. 2004 yılından sonra ise Türkiye kamuoyundaki AB desteğinde ciddi düşüş yaşandığı gözlenmekte. 2005 yılında destek oranı %59'a gerilerken; 2007 ve 2008 yıllarında %50'nin de altına düştüğü görülüyor. Aynı araştırmanın sonuçlarına göre son yıllarda destek %50'nin az altında veya az üzerinde bir seyir takip ediyor.

Mevcut durumda, Avrupa Komisyonu başta olmak üzere, farklı kurumlar tarafından gerçekleştirilen çalışmaların ışığında, Türkiye kamuoyunun AB'ye bakışına yönelik bir değerlendirme yapmak gerekirse, özellikle belirtilmesi gereken nokta, Türkiye'de AB üyeliğine verilen desteğin yıllar içinde görece bir istikrar gösterse de, son dönemde düşüş yaşandığı yönünde. Desteğin düşüşüne paralel olarak, AB üyeliğine olan inanç ve AB üyeliği beklentisi de azalıyor.

Son 10 yılı müzakereler olmak üzere, 50 yılı aşkın süredir Türkiye'nin Avrupa ile sürdürdüğü ilişkide üyeliğe ilişkin toplumsal mutabakatın bulunması, hiç şüphesiz sürece

olumlu katkı yapan en temel unsur. Bu çerçevede teknik müzakere süreci devam ederken, Türkiye kamuoyunun da ülkenin AB üyelik sürecine yönelik desteğinin sağlanması büyük önem taşıyor. En nihayetinde bu süreç üye ülkeler, aday ülkeler ve ilgili kurumların bürokratik mutabakatı kadar, her iki tarafta kamuoylarının da ortak uzlaşısı ile gerçekleşecek.

İşte bu noktadan hareketle, kuruluşumuzun 50'nci yılını idrak ettiğimiz 2015 yılında İKV olarak, Türkiye kamuoyunda AB desteği ve Avrupa algısına ilişkin bir araştırma gerçekleştirdik. Nisan 2015 tarihinde Realta Araştırma Şirketi tarafından, TÜİK örneklem verileri dikkate alınarak, Türkiye genelinde 18 yaş ve üstü seçmen nüfusunu temsil eden 2.489 katılımcıyla yapılan araştırmanın bulgularını, bu yayın ile sizlerin görüşlerinize sunuyoruz.

Detaylarını ilerleyen sayfalarda bulabileceğiniz kamuoyu araştırmamızda çarpıcı bulgulara rastladık. Teknik müzakere süreci her ne kadar arzu edilen hızda devam etmese de, Türkiye kamuoyunda AB desteğinin %60'ların üzerine çıkmasını önemsiyoruz. Ancak, Türkiye kamuoyunda AB üyeliğine olan inanç ve üyelik beklentisinin, desteğin çok altında kaldığına ve Türkiye'nin AB üyesi olacağına dair Türkiye kamuoyunda inancın giderek azaldığına da dikkat çekmek istiyoruz.

Kamuoyu araştırmamız kapsamında, daha önce gerçekleştirilen benzer çalışmalardan farklı olarak AB üyeliğini destekleme ve desteklememe sebepleri ile birlikte, AB konusunda Türkiye kamuoyunun bilgi kaynakları, Avrupa algısı ve AB üyeliğinin faydaları gibi çok farklı alanlarda çarpıcı bulgulara ulaştık. Bu bulguları derlediğimiz yayının başta Türkiye ve AB taraflarında ilgili kurumlar olmak üzere, tüm kesimlere ve ülkemizin AB üyelik sürecine olumlu katkılarda bulunmasını temenni ederiz.

Ömer Cihad Vardan
İKV Yönetim Kurulu Başkanı

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

KÜNYE

Kamuoyu araştırması İKV tarafından Realta Araştırma Şirketi'ne, Türkiye kamuoyunda AB'ye ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyinin belirlenmesi ile Türkiye'de AB üyeliğine destek konusundaki görüşlerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

PROFİL

Araştırma 4-5 Nisan 2015 tarihlerinde, 18 ilde TÜİK örneklem verileri dikkate alınarak, Türkiye genelinde 18 yaş ve üstü seçmen nüfusunu temsil eden, %45,6'sı kadın olmak üzere 2.489 katılımcıyla, hanede kantitatif araştırma ve yüz yüze görüşme metoduyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın yapıldığı kişilerin profiline bakıldığında, 45 yaş ve üstü kişilerin %36,8'lik oranla araştırmaya en fazla katılan yaş grubunu oluşturduğu görülmektedir.

Eğitim düzeyi bakımından incelendiğinde lise mezunları %38'lik oranla katılımcılar içerisinde ilk sırada yer almaktadır. Bunun yanında katılımcıların %16'sı üniversite, %17'si ortaokul, %21'i ilkokul mezunudur.

Katılımcıların mesleklerine bakıldığında %25,7 ile ev hanımları ilk sırayı alırken; %15,3 ile işçiler ikinci sırada, %11,8 ile emekliler üçüncü sırada yer almaktadır. Örnek grubun %44,6'sı çalışan kesimdir.

Katılımcıların %86,4'ü daha önce herhangi bir Avrupa ülkesini ziyaret etmemiştir. Herhangi bir AB ülkesini ziyaret eden %13,6'lık kesimin yaklaşık yarısının ziyaret sebebi turistikdir. Katılımcıların %32,5'lik kesiminin Avrupa'da yaşayan akraba veya yakın tanıdığı bulunmakla birlikte bunun yarısına yakını birinci ve ikinci derece yakınlarından oluşmaktadır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan her 5 kişiden 4'ü AB'yi daha önce duyduğunu ifade etmekle beraber, katılımcıların %85'i AB hakkında 'hiç' veya 'biraz' bilgiye sahip olduğunu belirtmektedir. Bu da Türkiye kamuoyunda AB konusunda genel bir bilgi eksikliği olduğuna işaret etmektedir.

AB hakkında bilgi düzeyinin coğrafi olarak ülkenin batısından doğusuna doğru azaldığı görülmektedir. Genç nüfusta (18-30 yaş aralığı) AB bilinirliği ve AB hakkında bilgi düzeyi, ileri yaş gruplarına göre (45 yaş ve üstü) daha fazladır.

Araştırma, AB hakkında yaygın bilgi kaynaklarının televizyon, gazete, radyo gibi geleneksel medya araçları ile internet olduğunu göstermektedir. AB ve Türkiye'deki resmi kurumların, kamuoyunda bilgi kaynağı olarak görülme oranı oldukça düşüktür.

Araştırmaya göre, Türkiye kamuoyunun %61,8'i Türkiye'nin AB üyeliğini desteklemektedir.

Araştırma katılımcılarının %73'ü Türkiye'nin AB üyeliğine olan inancının azaldığını ifade etmektedir. Araştırmaya göre, Türkiye'nin AB üyesi olacağına inananların oranı %30; önümüzdeki beş yıl içerisinde Türkiye'nin AB üyesi olmasını bekleyenlerin oranı ise %23.

Türkiye'nin AB üyeliğine olan destek coğrafi açıdan karışık bir tablo sergilemektedir. Türkiye'nin AB üyesi olacağına inancın en yüksek olduğu bölge, %47,7 ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi; en düşük olduğu bölge ise %22,8 ile İç Anadolu Bölgesi'dir. Tüm coğrafi bölgelerde ise AB üyeliğine olan inanç %50 seviyesinin altındadır.

Yaş aralığı olarak bakıldığında ise, 45 yaş altındaki nüfusun Türkiye'nin AB üyeliğini daha fazla desteklediği ve üyeliğe daha fazla inandığı görülmektedir. Ancak tüm yaş gruplarında önümüzdeki beş yıl içinde üyelik beklentisi %30'un altındadır.

Türkiye'nin AB'ye üye olmasını destekleyen katılımcıların destekleme sebeplerinin başında refah ve ekonomik gelişmişlik seviyesinin artacağı beklentisi ile serbest dolaşım, yerleşim ve eğitim imkânları beklentisi bulunmaktadır. Bunları demokrasi ve insan haklarının gelişeceği öngörüsü takip etmektedir. Serbest dolaşım imkânının artacağı beklentisi 18-30 yaş arası grupta yüksektir. 30 yaş ve üstü katılımcılar için AB üyeliğini destekleme sebepleri sıralamasında demokrasi ve insan hakları ikinci sırada gelmektedir.

AB üyeliğine desteğin bölgesel kırımında, tüm bölgeler için AB üyelik desteğinin ilk sebebi de refah ve ekonomik gelişmişlik düzeyinin artacağı beklentisidir.

AB üyeliğini desteklemeyenlerin sebeplerine bakıldığında, AB'nin Türkiye'ye yaklaşımında uyguladığı çifte standart (%26) ve AB üyeliğinin Türk kültür ve kimliğine zarar vereceği kaygısı (%26) öne çıkmaktadır.

Araştırmaya katılan her 4 kişiden 1'i AB üyeliğinin Türkiye'ye en büyük katkısını 'serbest dolaşım'; her 5 kişiden 1'i de 'yeni iş imkânları' olarak ifade etmiştir. Üyeliğin Türkiye'ye herhangi bir katkısı olmayacağına inananlar ise %15 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Katılımcıların %65,2'si Türkiye'nin ekonomik olarak AB'ye ihtiyacı olduğunu ifade etmektedir. Bu oranın en yüksek olduğu coğrafi bölge %78,3 ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir.

AB üyeliğinin muhtemel katkılarına benzer şekilde araştırma katılımcıları için Avrupa, yüksek refah ve ekonomik gelişme anlamına gelmektedir (%23). Bunu %21 ile serbest dolaşım ve sınırların kalkması takip etmektedir.

2. EXECUTIVE SUMMARY

BACKGROUND

The public opinion survey was conducted by Realta Research Company following İKV's request with the aim of identifying the level of information and awareness among the Turkish public opinion on EU and further analysing the perception on the support for Turkey's EU membership.

PROFILE

By taking into consideration sample statistics from TÜİK (Turkish Statistical Institute), the public opinion survey was conducted on the 4-5 April 2015 in 18 provinces of Turkey. A total of 2,489 persons among which 45.6 % were women participated to this public opinion survey, all representing the eligible voters in Turkey with at least 18 years of age. The quantitative research and face to face interviewing method were used in the realization of this public opinion survey.

When taking into consideration the profile of the persons that participated in the survey, it can be observed that the 45 years above age group represents the highest participation rate with 36.8%.

As regards to the level of education, it can be observed that the high school graduates represent the highest participation in the survey with 38%. Besides this group, 16 % of the participants are university, 17% secondary school and 21% primary school graduates.

When taking into consideration the profession of the participants, it can be observed that while housewives rank first with a participation rate of 25.7%, workers rank second with 15.3% and retired persons rank third with 11.8%. In the sample of the survey, 44.6% of participants are employees. 86.4% of participants have never travelled before to a European country. Almost half of the 13.6% that has travelled to any EU country went there for touristic purpose.

32.5% of participants have a relative or an acquaintance living in Europe and almost half of them are of first or second degree relatives.

MAIN OUTCOMES

According to the results, while 4 out of 5 persons that participated in the public opinion survey have stated that they have heard of the EU before, 85% of participants declared that they have “none” or “little” knowledge of the EU. This indicates a lack of general information as regards to the EU within the Turkish public opinion.

It can be observed that in geographical terms, the level of knowledge on the EU is decreasing when moving from the western to eastern regions. It can be observed that the level of knowledge on the EU is more important within the young population (18-30 age group) in contrast to older age groups (such as the 45 and above age group).

The public opinion survey shows that main sources of information as regards to the EU are traditional media tools such as television, newspapers and radio. The internet is also a widely used tool to find information related to EU. In contrast, the official institutions of the EU and Turkey are not considered as primary source of information among the public opinion.

According to the public opinion survey, 61.8% of the Turkish public opinion is supporting Turkey’s EU membership. The belief for Turkey’s EU membership has decreased for 73% of the participants in the public opinion survey. Furthermore, while 30% of the participants believe that Turkey will become a member of the EU and 23% expect that Turkey will join the EU within the next five years.

As regards to the level of support granted to Turkey’s EU membership, there is a rather mixed picture from the geographical point of view. With a rate of 47.7%, the South Eastern Anatolian is the region with the highest rate of belief

for Turkey's EU membership while the Central Anatolian region has the lowest rate of belief with 22.8%. In all the geographical regions, it can be observed that the belief for EU membership is below 50%.

Taking into consideration the age range, it can be observed that the population under age 45 is showing more support and has a higher rate of belief for Turkey's EU membership. Nonetheless, when one takes into consideration all age groups, less than 30% expect Turkey to become an EU member within the next five years.

Among the main reasons behind the support for Turkey's EU membership are welfare and further economic development as well as the free movement, right of settlement and educational opportunities. These are followed by strengthened democracy and human rights. For the 18-30 age groups, the expectation of increased opportunity for free movement is high. As for the participants of 30 and above age group, democracy and human rights ranks second in the list of main reasons for supporting EU membership.

Taking into consideration the regional breakdown of the level of support given to EU membership, it is indicated that the first most important reason behind this support is related to the prospects of more welfare and economic development. In contrast, when analysing the reasons for opposing to EU membership, EU's double standard approach to Turkey (26%) and the fear that Turkish culture and identity would be weakened with EU membership (26%) are among the reasons coming to the forefront.

1 out of 4 persons that participated to the public opinion survey indicated that "free movement" would be the most important contribution of EU membership to Turkey while 1 out of 5 persons pointed out to "new job opportunities" as the main significant contribution. On the other hand, in the third rank, 15% of participants declared that EU membership would present no benefit for Turkey.

65.2% of participants explained that Turkey needs the EU economically. The region where this rate is the highest is the South Eastern Anatolian with 78.3%.

Similarly to the potential contribution of EU membership, for 23% of the participants, Europe is synonym to welfare and economic development. Furthermore, for 21% of participants Europe signifies free movement and removal of borders. Finally, 20% of participants believe that Turkey's membership to the EU will contribute improvement of democracy and human rights in Turkey.

65.2% of participants is of the opinion that Turkey economically needs the EU. The region where this rate is the highest is the South Eastern Anatolian region with 78.3%.

23% of the participants believes that EU membership would provide higher prosperity and economic development to Turkey. Furthermore, 21% of participants indicated free movement as another most important contribution of EU membership to Turkey. Finally, 20% of participants believes that Turkey's membership to the EU will contribute improvement of democracy and human rights in Turkey.

3. ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ

Bu araştırma İKV tarafından Realta Araştırma Şirketi'ne, Türkiye kamuoyunda AB'ye ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerinin belirlenmesi ile Türkiye'de AB üyeliğine destek konusundaki görüşlerin incelenmesi amacıyla yaptırılmıştır.

Kamuoyu araştırması 4-5 Nisan 2015 tarihlerinde, TÜİK örneklem verileri dikkate alınarak, Türkiye genelinde 18 yaş ve üstü seçmen nüfusunu temsil eden, yaklaşık yarısı kadın olmak üzere 2.489 katılımcıyla, hanede kantitatif araştırma ve yüz yüze görüşme metoduyla yapılmıştır.

Örneklemin seçilmesinde, tesadüfi örnekleme yönteminden tabakalı örnekleme yöntemi kullanılıp, görüşülen katılımcıların belirlenmesinde cinsiyet ve yaş kotası uygulanmıştır. Analizler 'AB'yi daha önce duyduğunu' ifade eden 2.007 katılımcı üzerinden yapılmıştır.

Araştırma sonuçları gerek sahada gerekse bilgisayar ortamında çeşitli kontrollere tabi tutulmuş, elde edilen bulguların tutarlı olduğu gözlemlenmiştir. Araştırmanın hata payı güven aralığı sınırları içerisinde olup, %1,5'tir.

Kamuoyu araştırmasının sonuçlarından yapılan tüm analizler, İKV uzman kadrosu tarafından hazırlanmıştır.

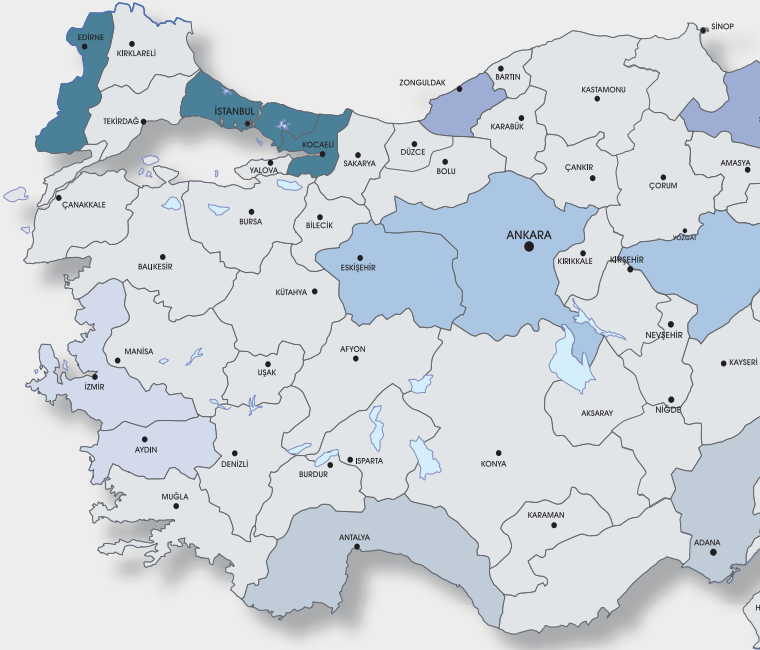

4. KAMUOYU ARAŞTIRMASININ PROFİLİ

4.1. Kamuoyu Araştırmasının Gerçekleştirildiği İller

Araştırma 18 ilde TÜİK örneklem verileri dikkate alınarak, 18 yaş ve üstü seçmen nüfusunu temsilen toplam 2.489 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Söz konusu 18 il, ülkemizin tüm coğrafi bölgelerinden seçilmiştir. Kamuoyu araştırmasının yapıldığı coğrafi bölgeler ve iller şu şekildedir:

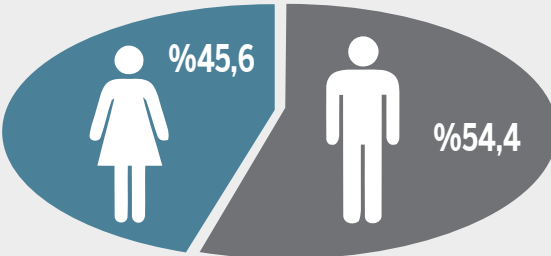
Tablo 1: Araştırmanın yapıldığı illerin coğrafi dağılımı

4.2. Kamuoyu Araştırmasının Cinsiyet Dağılımı

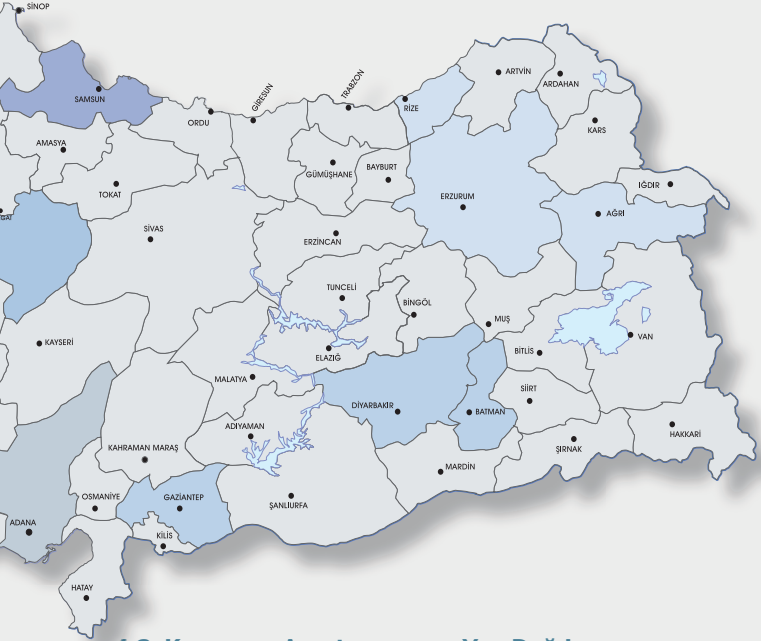
Kamuoyu araştırmasına katılan toplam 2.489 kişinin %54,4'ü erkek, %45,6'sı kadındır. 2014 yılı TÜİK verilerine göre Türkiye nüfusunun %50,2'sini erkekler, %49,8'ini kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo 2: Araştırmaya katılanların cinsiyet dağılımı (yüzde)

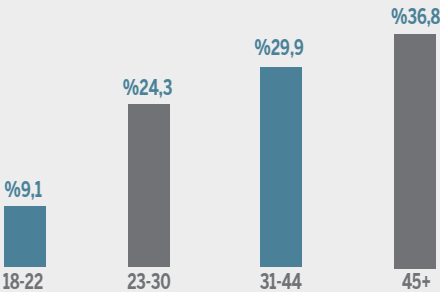
COĞRAFİ BÖLGE	İL SAYISI	İLLER
Marmara Bölgesi	3	Edirne -İstanbul-Kocaeli
Ege Bölgesi	2	Aydın -İzmir
Karadeniz Bölgesi	3	Rize-Samsun-Zonguldak
Akdeniz Bölgesi	2	Adana-Antalya
İç Anadolu Bölgesi	3	Ankara-Eskişehir-Yozgat
Doğu Anadolu Bölgesi	2	Ağrı-Erzurum
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	3	Batman-Diyarbakır-Gaziantep

4.3. Kamuoyu Araştırmasının Yaş Dağılımı

Araştırma, 18 yaş üstü ve seçmen nüfusu temsil eden katılımcılara uygulanmıştır. Bu çerçevede araştırmaya katılanların %63,3'ü 45 yaş altıdır.

Tablo 3: Araştırmaya katılanların yaş dağılımı (yüzde)

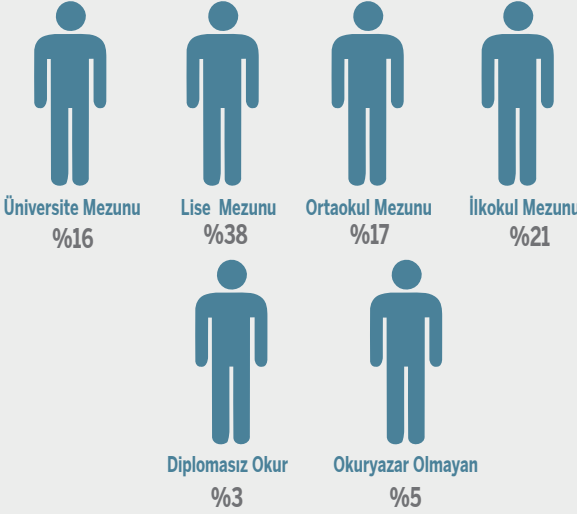

4.4. Kamuoyu Araştırmasına Katılanların Eğitim Durumu

Araştırmaya katılanlar içerisinde %38'lik bir oranla lise mezunları ilk sırada yer almaktadır. Onu %21 ile ilkökul, %17 ile ortaokul ve %16 üniversite mezunları izlemektedir (bkz. Tablo 4).

Tablo 4: Araştırmaya katılanların eğitim düzeyi (yüzde)

4.5. Kamuoyu Araştırmasına Katılanların Mesleki Dağılımı

Araştırmaya katılanların mesleki dağılımlarında %25,7'lik oranla ev hanımları ilk sırayı alırken, %15,3 ile işçiler ikinci sırada, %11,8 ile emekliler üçüncü sırada yer almaktadır (bkz. Tablo 5). Örnek grubun yaklaşık yarısı (%45,3) çalışan kesimdir.

Tablo 5: Araştırmaya katılanların mesleki dağılımı (yüzde)

Devlet Memuru	5,5
Özel Sektör	9,8
İşçi	15,3
Esnaf	8,3
Tüccar	0,7
Serbest Meslek	2,8
Marjinal	0,7
Çiftçi	2,2
Emekli	11,8
Ev Hanımı	25,7
Öğrenci	9,1
İşsiz	8,1

4.6. Kamuoyu Araştırmasına Katılanların AB ile Teması

Araştırmaya katılanların yaklaşık %86,4'ü daha önce herhangi bir Avrupa ülkesini ziyaret etmediğini ifade etmektedir (bkz. Tablo 5). AB ülkesini ziyaret eden %13,6'lık kesimin yaklaşık yarısı herhangi bir AB ülkesine turistik ve tatil amaçlı ziyaret gerçekleştirmiştir. Bunu, iş amaçlı gerçekleştirilen ziyaretler (%21) ve aile-akraba ziyaretleri (%21) takip etmektedir (bkz. Tablo 6).

Tablo 6: Araştırmaya katılanların AB'yi ziyaret etme oranı (yüzde)

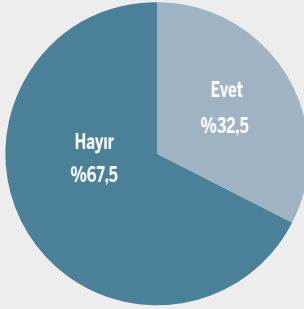
Tablo 7: Daha önce AB ülkelerini ziyaret eden katılımcıların ziyaret etme sebepleri (yüzde)

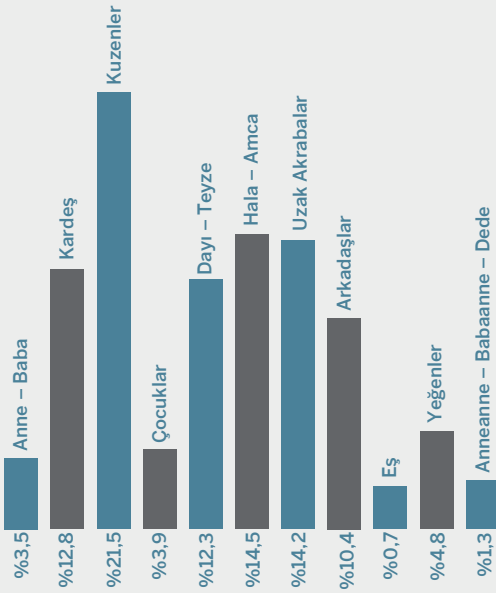

Araştırmaya katılanların %67,5'i Avrupa'da herhangi bir akrabasının olmadığını ifade etmiştir (bkz. Tablo 8). Geriye kalan %32,5'lik kesimin yaklaşık yarısının ikinci derece akrabaları herhangi bir AB ülkesinde yaşamaktadır (bkz. Tablo 9).

Tablo 8: Araştırmaya katılanların Avrupa'da yaşayan akraba veya yakın tanıdıklarına ilişkin dağılım (yüzde)

Tablo 9: Araştırmaya katılanların Avrupa'da yaşayan akraba veya yakın tanıdıklarının yakınlık derecesine ilişkin dağılım (yüzde)

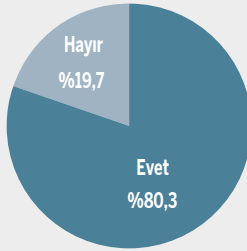
5. TEMEL BULGULAR

5.1. AB'yi Ne Kadar Biliyoruz?

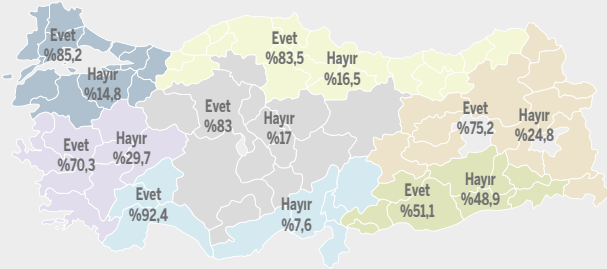
AB konusunda farkındalık

Araştırmaya katılanların %80,3'ü daha önce AB'yi duyduğunu ifade etmekle beraber (bkz. Tablo 10), en yüksek bilinirlik düzeyi Akdeniz Bölgesi'ndedir. Akdeniz Bölgesi'ni sırasıyla Marmara Bölgesi (%85,2) ve Karadeniz Bölgesi (%83,5) takip etmektedir. Bilinirlik düzeyinin en düşük olduğu bölge Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir (%51,1) (bkz. Tablo 11).

Tablo 10: Araştırmaya katılanların AB'yi daha önce duyup duymadığına ilişkin dağılım (yüzde)

Tablo 11: Araştırmaya katılanların AB'yi duyma durumu ve yaşadığı bölge arasındaki ilişki (yüzde)

Kamuoyu araştırmasına göre, AB bilinirliğinin en yüksek olduğu yaş aralığı 18-22 yaş aralığıdır (%86,3). AB bilinirliğinin en az olduğu yaş grubu ise, 45 yaş ve üzeri gruptur (%70,9) (bkz. Tablo 12).

Tablo 12: AB bilinirliği ve yaş grubu arasındaki ilişki (yüzde)

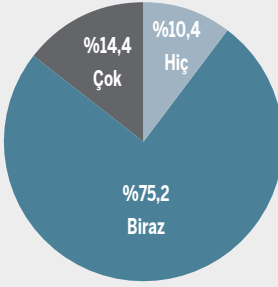
	18-22 Yaş Arası	23-30 Yaş Arası	31-44 Yaş Arası	45 Yaş ve Üstü
Evet	86,3	86,1	85,4	70,9
Hayır	13,7	13,9	14,6	29,1

AB konusunda bilgi düzeyi

Araştırmaya katılanların %75,2'si AB hakkında 'biraz' bilgi sahibi olduğunu belirtirken, yalnızca %14,4'ü AB hakkında 'çok' bilgi sahibi olduğunu ifade etmiştir. AB hakkında 'hiç' bilgi sahibi olmadığını ifade edenlerin oranı %10,4'tür (bkz. Tablo 13).

Tablo 13: AB hakkında ne kadar bilgi sahibisiniz? (yüzde)

AB konusundaki bilgi düzeyi ile yaşanan bölge arasındaki ilişkiye bakıldığında, bilgi düzeyinin en yüksek olduğu bölge Marmara Bölgesi'dir. Marmara Bölgesi'ndeki katılımcıların %21'lik kısmı AB hakkında 'çok' bilgiye sahip olduğunu ifade etmektedir. AB hakkında 'hiç' bilgisi olmadığını ifade eden katılımcıların bölgesel dağılımına bakıldığında ise ilk üç sırada Güneydoğu Anadolu Bölgesi (%22,8), Doğu Anadolu Bölgesi (%16,4) ve Ege Bölgesi (%14,6) bulunmaktadır (bkz. Tablo 14).

Tablo 14: Araştırmaya katılanların AB hakkındaki bilgi düzeyleri ve yaşadığı bölge arasındaki ilişki (yüzde)

Bölge	Hiç	Biraz	Çok
Marmara Bölgesi	8,2	70,8	21
Ege Bölgesi	14,6	76,8	8,5
Akdeniz Bölgesi	8,9	82,3	8,9
İç Anadolu Bölgesi	8,4	81,9	9,7
Karadeniz Bölgesi	9,3	73,6	17,1
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	22,8	63	14,1
Doğu Anadolu Bölgesi	16,4	72,4	11,2

AB konusunda bilgi kaynakları

Kamuoyu araştırmasına göre AB konusunda birinci bilgi kaynağı yazılı, görsel ve işitsel medyadır (%50). Bunu %30 ile internet takip etmektedir. Araştırmaya göre AB resmi kurumları ile AB Bakanlığı ve diğer kamu kurumları AB konusunda bilgi kaynakları arasında en alt sırada yer almaktadır (bkz. Tablo 15).

Tablo 15: AB hakkında bilgi kaynaklarına ilişkin dağılım (yüzde)

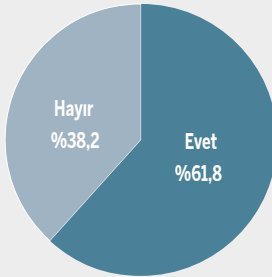
Medya (Gazete/TV/Radyo)	50
İnternet	30
Aile ve tanıdıklar	11
AB ülkelerinde yaşayan akraba ve yakın tanıdıklar	2,2
Yabancı arkadaşlar	1,3
Yabancı haber kaynakları	1,5
AB kurumları	0,6
AB bakanlığı ve diğer kamu kurumları	1
Sivil toplum kuruluşları	1,5

5.2. AB Üyeliğini Ne Kadar Destekliyoruz?

Türkiye'nin AB üyeliğine destek

Kamuoyu araştırmasına katılanların %61,8'i Türkiye'nin AB üyeliğini desteklediğini ifade etmektedir (bkz. Tablo 16). Başka bir deyişle araştırmaya katılan her 10 kişiden 6'sı Türkiye'nin AB üyeliğini desteklemektedir.

Tablo 16: Türkiye'nin AB üyeliğini destekliyor musunuz? (yüzde)

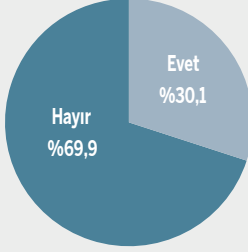

Türkiye'nin AB üyeliğine olan inanç

Kamuoyu araştırmasına katılanların yaklaşık %70'i Türkiye'nin AB üyesi olacağına inanmazken, inananların oranı %30'dur (bkz. Tablo 17).

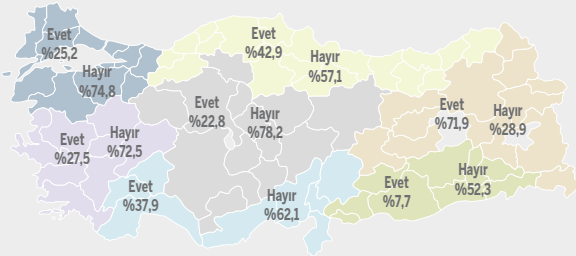
Tablo 17: Türkiye'nin AB'ye üye olacağına inanıyor musunuz? (yüzde)

"Türkiye'nin AB üyesi olacağına inanıyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların bölgesel dağılımına bakıldığında, AB üyeliğine inancın en fazla Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde (%47,7) olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla Karadeniz Bölgesi (%42,9) ve Akdeniz Bölgesi (%37,9) izlemektedir. AB üyeliğine inancın en düşük olduğu bölge ise İç Anadolu Bölgesi'dir (%22,8).

Genel itibarıyla bakıldığında Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışındaki tüm coğrafi bölgelerde, Türkiye'nin AB üyeliğine inananların oranı, inanmayanların oranının gerisinde kalmaktadır (bkz. Tablo 18).

Tablo 18: Araştırmaya katılanların Türkiye'nin AB üyeliğine olan inancı ve yaşadıkları bölge arasındaki ilişki (yüzde)

Aynı soruya verilen cevapların yaş gruplarına dağılımına bakıldığında ise, genç nüfusun Türkiye'nin AB üyeliğine daha fazla inandığı görülmektedir. 45 yaş ve üstü kişiler %23,3 oranında Türkiye'nin AB üyeliğinin gerçekleşeceğine inanırken, bu oran diğer yaş gruplarının tümünde %30'un üzerindedir (bkz. Tablo 19).

Tablo 19: Araştırmaya katılanların Türkiye'nin AB'ye üye olacağına ilişkin inancı ve yaş aralığı arasındaki ilişki (yüzde)

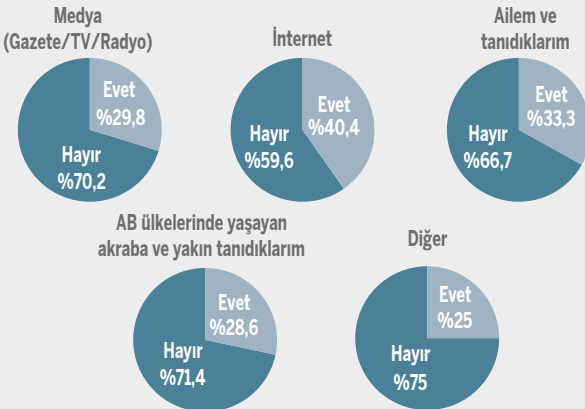
	18-22 Yaş Arası	23-30 Yaş Arası	31-44 Yaş Arası	45 Yaş ve Üstü
Evet	33,3	36,7	30,7	23,3
Hayır	66,7	63,3	69,3	76,7

Araştırmaya katılanların Türkiye'nin AB üyeliğine olan inançları ve AB hakkındaki bilgi düzeyleri arasındaki ilişkiye bakıldığında, katılımcıların AB hakkında sahip oldukları bilgi seviyesinin Türkiye'nin AB üyeliğine olan inancı değiştirmedığı görülmektedir. AB hakkında 'hiç' bilgi sahibi olmayanların %26,4'ü; 'biraz' bilgi sahibi olanların %30,5'i; 'çok' bilgi sahibi olanların da %29,8'i Türkiye'nin AB'ye üye olacağına inanmaktadır (bkz. Tablo 20).

Tablo 20: Araştırmaya katılanların Türkiye'nin AB üyeliğine olan inancı ve AB hakkındaki bilgi düzeyleri arasındaki ilişki (yüzde)

	Hiç	Biraz	Çok
Evet	26,4	30,5	29,8
Hayır	73,6	69,5	70,2

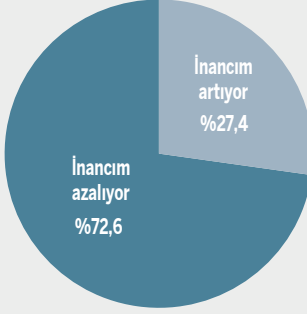
Kamuoyu araştırmasına katılanların Türkiye'nin AB üyeliğine inancı ve AB hakkındaki bilgiyi kaynakları arasındaki ilişkiye bakıldığında, AB'ye ilişkin bilgiye internet üzerinden ulaşanların diğer bilgi kaynaklarını kullanan katılımcılara göre Türkiye'nin AB üyeliğine inancı daha yüksektir (%40,4) (bkz. Tablo 21).

Tablo 21: Araştırmaya katılanların Türkiye'nin AB üyeliğine inancı ve AB hakkındaki bilgi kaynakları arasındaki ilişki (yüzde)

Araştırmaya katılanların %72,6'sı Türkiye'nin AB üyeliğine olan inancının azaldığını ifade etmektedir. (bkz. Tablo 22).

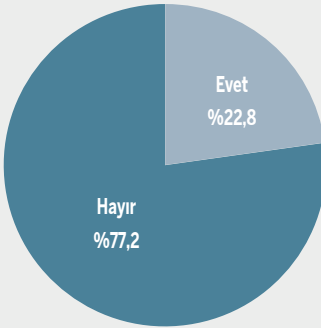
Tablo 22: Türkiye'nin AB'ye üye olacağına ilişkin inancınız artıyor mu? (yüzde)

Türkiye'nin AB üyeliğine ilişkin beklenti

Kamuoyu araştırmasına katılanların %77,2'si Türkiye'nin önümüzdeki beş yıl içinde AB üyesi olmasını beklememektedir (bkz. Tablo 23).

Tablo 23: Türkiye'nin önümüzdeki 5 yıl içinde AB'ye üye olmasını bekliyor musunuz? (yüzde)

Kamuoyu araştırmasına katılanların Türkiye'nin önümüzdeki beş yıl içinde AB'ye üye olacağına ilişkin beklentileri ve yaş aralıkları arasındaki ilişkiye bakıldığında, 45 yaş ve üstü kişilerin Türkiye'nin AB'ye üyeliğine ilişkin en az beklentisi olan grup olduğu görülmektedir (bkz. Tablo 24). Genç nüfusta ise AB üyeliği beklentisi daha yüksektir.

Tablo 24: Araştırmaya katılanların Türkiye'nin önümüzdeki beş yıl içinde AB'ye üye olacağına ilişkin beklentileri ve yaş aralığı arasındaki ilişki (yüzde)

	18-22 Yaş Arası	23-30 Yaş Arası	31-44 Yaş Arası	45 Yaş ve Üstü
Evet	21,3	28,7	23,1	18,2
Hayır	78,7	71,3	76,9	81,8

5.3. Neden AB'ye Üye Olmak İstiyoruz?

AB üyeliğini destekleyen katılımcıların destekleme sebepleri

Türkiye'nin AB'ye üye olmasını destekleyen katılımcıların destekleme sebeplerine bakıldığında, refah ve ekonomik gelişmişlik düzeyinin artacağı beklentisi, %25,3'lük bir oranla ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırayı %22,7 ile serbest dolaşım ile yerleşim ve eğitim almaktadır (bkz. Tablo 25). Katılımcıların %20,1'i ise üyeliği daha gelişmiş demokrasi ve insan hakları sebebiyle desteklemektedir.

Tablo 25: Türkiye'nin AB'ye üyesi olmasını neden destekliyorsunuz? (yüzde)

Refah ve ekonomik gelişmişlik düzeyi artacak	25,3
Avrupa'da dolaşım, yerleşme, eğitim imkânı olacak	22,7
Demokrasi ve insan hakları gelişecek	20,1
Eğitim ve kültür seviyesi artacak	19
Ülkemizin dünyadaki saygınlığı ve etkinliği artacak	12,8

Yaş gruplarına göre katılımcıların AB üyeliğini destekleme sebeplerine bakıldığında ise, katılımcıların birinci sıradaki destekleme sebebinin tüm yaş gruplarında refah ve ekonomik gelişmişlik düzeyinin artacağı beklentisi olduğu görülmektedir (bkz. Tablo 26). Genç nüfus (18-30 yaş arası) Avrupa'da dolaşım, yerleşim ve eğitim imkânlarını AB'yi destekleme sebeplerinde ikinci sıraya koyarken; 30 yaş ve üstü katılımcılar için demokrasi ve insan haklarının gelişmesi AB üyeliğini desteklemenin ikinci sırasında yer almaktadır.

Tablo 26: Katılımcıların Türkiye'nin AB üyeliğini destekleme sebepleri ile yaş grubu arasındaki ilişki (yüzde)

	18-22 Yaş Arası	23-30 Yaş Arası	31-44 Yaş Arası	45 ve Üstü
Refah ve ekonomik gelişmişlik düzeyi artacak	41,1	51,9	48,2	44,1
Demokrasi ve insan hakları gelişecek	14,3	11,9	24,8	28,1
Avrupa'da dolaşım, yerleşme, eğitim imkânı olacak	28,6	21,3	16,6	16
Ülkemizin dünyadaki saygınlığı ve etkinliği artacak	7,1	7,7	6,1	3,8
Eğitim ve kültür seviyesi artacak	8,9	7,1	4,3	8

AB üyeliğine desteğin bölgesel kırılımına bakıldığında ise, tüm coğrafi bölgelerde AB'yi desteklemenin birinci sebebinin refah ve ekonomik gelişmişlik düzeyinin artacağı yönündeki beklenti olduğu görülmektedir. Hatta iki bölge haricindeki tüm bölgelerde bu sebep %50'nin üzerinde ifade edilmiştir (bkz. Tablo 27).

Tablo 27: Türkiye'nin AB üyeliğini destekleme sebepleri ve coğrafi bölgeler arasındaki ilişki (yüzde)

	Refah ve ekonomik gelişmişlik düzeyi artacak	Demokrasi ve insan hakları gelişecek	Avrupa'da dolaşım, yerleşme, eğitim imkânı olacak	Ülkemizin dünyadaki saygınlığı ve etkinliği artacak	Eğitim ve kültür seviyesi artacak
Marmara Bölgesi	34,2	33,6	17,4	7,2	7,5
Ege Bölgesi	58,6	19,1	9,2	8,6	4,6
Akdeniz Bölgesi	51,1	4,5	31,2	0,9	12,2
İç Anadolu Bölgesi	41	18,7	23,5	10,8	6
Karadeniz Bölgesi	67,8	17,8	8,9	3,3	2,2
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	52,1	25,4	19,7	1,4	1,4
Doğu Anadolu Bölgesi	67,5	20	5	7,5	0

AB üyeliğini desteklemeyen katılımcıların desteklememe sebepleri

Türkiye'nin AB üyeliğini desteklemeyen katılımcıların bu kararlarının sebepleri incelendiğinde ise, sebepler arasında dengeli bir dağılım hemen dikkat çekmektedir. Türkiye'nin AB üyeliğini desteklemeyen katılımcıların, desteklememe sebeplerinin başında %26 ile AB'nin Türkiye'ye yaklaşımında uyguladığı çifte standart ve AB üyeliğinin Türk kültür ve kimliğine zarar vereceği yönündeki kaygılar (%26) öne çıkmaktadır. Türkiye'nin AB'ye üye olmasını desteklemeyen katılımcıların %20'si ise AB'nin geleceği olmadığına inanmaktadır (bkz. Tablo 28).

Tablo 28: Türkiye'nin AB üyesi olmasını neden desteklemiyorsunuz? (yüzde)

AB'nin Türkiye'ye yaklaşımı çifte standart içeriyor	26
AB üyeliği, Türk kültür ve kimliğine zarar verecek	26
AB'nin geleceği yok	20
AB üyeliği, ulusal egemenliğimizi ve bağımsızlığımızı zedeleyecek	14
Ekonomi zarar görecektir	10
AB üyeliği diğer ülkelerle ilişkilerimizi zayıflatacak	4,1

5.4. AB Üyeliği Ne İfade Ediyor?

AB üyeliğinin katkıları

Kamuoyu araştırmasının sonuçlarına göre AB üyeliğinin Türkiye'ye en büyük katkısı 'serbest dolaşım' hakkıdır (%26). Bunu AB üyeliğinin 'yeni iş imkânları' (%21) olduğuna inananlar takip etmektedir. AB üyeliğinin 'hiçbir katkısı olmayacağına' inanan %15'lik kesim üçüncü sırada gelmektedir. Araştırmaya göre 'AB kurumları ve AB karar alma süreçlerine katılım' AB üyeliğinde en az katkıya sahip konudur (%4,2) (bkz. Tablo 29).

Tablo 29: AB üyeliği Türkiye'ye ne gibi katkılar sağlar? (yüzde)

Serbest dolaşım	26
Yeni iş imkânları	21
Hiçbir katkısı olmaz	15
Daha demokratik bir Türkiye	12
Uluslararası alanda güç ve saygınlık	11
AB bütçe ve fonlarından yararlanma imkânı	9,5
AB kurumları ve AB karar alma sürecine katılım	4,2

AB'ye duyulan ekonomik ihtiyaç

Kamuoyu araştırmasına katılanların %65,2'si Türkiye'nin ekonomik olarak AB'ye ihtiyacı olduğunu ifade etmektedir (bkz. Tablo 30).

Tablo 30: Türkiye'nin ekonomik olarak AB'ye ihtiyacı var mı? (yüzde)

AB'ye ekonomik ihtiyacın yaş aralığına göre dağılımına bakıldığında ise araştırmaya katılanların 18-30 yaş arasındaki kesimi, 45 yaş ve üstüne göre Türkiye'nin ekonomik açıdan AB'ye 'daha fazla' ihtiyacı olduğunu düşünmektedir. 18-30 yaş arası kesimin yaklaşık %70'i Türkiye'nin ekonomik açıdan AB'ye ihtiyacı olduğunu belirtirken, bu oran 45 yaş üstü için %60 seviyesindedir (bkz. Tablo 31).

Tablo 31: Türkiye'nin ekonomik olarak AB'ye ne kadar ihtiyacı olduğuna ilişkin görüşler ile yaş düzeyi arasındaki ilişki (yüzde)

Yaş Aralığı	Hiç İhtiyacı Yok	Biraz İhtiyacı Var	Çok İhtiyacı Var
18-22 Yaş Arası	30,1	51,8	18,1
23-30 Yaş Arası	29,4	50,4	20,2
31-44 Yaş Arası	34,5	42,7	22,9
45 ve Üstü	40,5	40,5	19

Araştırma katılımcılarının bölgesel dağılımı dikkate alındığında, Türkiye'nin ekonomik açıdan AB'ye ihtiyacı olduğunu düşünenlerin oranı %78,3 ile en yüksek Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndedir. Bu bölgeyi %73,7 ile Karadeniz Bölgesi ve %71,6 ile Ege Bölgesi izlemektedir. Öte yandan İç Anadolu Bölgesi'ndeki katılımcıların %45,4'ü, Türkiye'nin AB'ye ekonomik açıdan ihtiyacı olmadığını düşünmektedir (bkz. Tablo 32).

Tablo 32: Türkiye'nin ekonomik olarak AB'ye ne kadar ihtiyacı olduğuna ilişkin görüşler ile yaşanan bölge arasındaki ilişki (yüzde)

	Hiç İhtiyacı Yok	Biraz İhtiyacı Var	Çok İhtiyacı Var
Marmara Bölgesi	34,9	42,1	23
Ege Bölgesi	28,4	48,3	23,3
Akdeniz Bölgesi	36,1	54,2	9,7
İç Anadolu Bölgesi	45,4	32,3	22,4
Karadeniz Bölgesi	26,3	51	22,7
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	21,7	59	19,3
Doğu Anadolu Bölgesi	36,4	44,5	19,1

Avrupa'nın katılımcılar için anlamı

Araştırma sonuçlarına göre Avrupa Türkiye için öncelikle 'yüksek refah ve ekonomik gelişme' anlamına gelmektedir (%23). Bunu az bir farkla Avrupa'nın 'serbest dolaşım ve sınırların kalkması' anlamına geldiğini ifade eden kesim izlemektedir (%21). Avrupa'nın 'demokrasi ve özgürlük' olduğunu ifade edenlerin oranı ise %16'dır. Bir standartlar bütünü olan AB'nin bu özelliğini ifade edenlerin oranı ise %6 ile listenin en son sırasında yer almaktadır (bkz. Tablo 33).

Tablo 33: Avrupa sizin için ne ifade ediyor? (yüzde)

Yüksek refah düzeyi ve ekonomik gelişme	23
Serbest dolaşım ve sınırların kalkması	21
Demokrasi ve özgürlük	16
Kültür ve uygarlık	12
Diğer	9,3
Gerileme ve düşüş	6,5
Baskı ve tahakküm	6,3
Ortak standartlar ve uyumlaşma	6

6. SONUÇLAR

“AB’yi duyuyoruz; ama bilmiyoruz.”

Araştırmaya katılan her 5 kişiden 4’ü AB’yi daha önce duyduğunu ifade etmekle birlikte, katılımcıların %85’i AB hakkında ‘hiç’ veya ‘biraz’ bilgi sahibi olduğunu ifade etmektedir. Bu da Türkiye kamuoyunda AB konusunda genel olarak bilgi eksikliğinin bulunduğuna işaret etmektedir.

AB hakkında bilgi düzeyinin coğrafi dağılımına bakıldığında, Türkiye’nin batısından doğusuna gidildikçe AB’ye ilişkin bilgi düzeyinin azaldığı görülmektedir. Marmara Bölgesi’nde her 5 katılımcıdan 1’i, AB konusunda ‘yüksek’ bilgi düzeyine sahip olduğunu ifade etmektedir.

AB hakkında bilgi düzeyinin yaş grubuna göre dağılımına bakıldığında ise, genç nüfusta AB bilinirliğinin daha fazla olduğu görülmekte, yaş ilerledikçe AB hakkındaki bilgi seviyesi düşmektedir.

“AB’yi medyadan ve internetten takip ediyoruz.”

Araştırma AB hakkında yaygın bilgi kaynaklarının geleneksel medya araçları (televizyon, gazete, radyo) ile internet olduğunu göstermektedir. Her ikisi birlikte AB hakkındaki bilgi kaynaklarının neredeyse %80’ine denk gelmektedir. Buradan geleneksel medya araçları ve internetin AB konusunda farkındalığı artırmada ve bilgi seviyesini yükseltmede kullanılması gereken etkin araçlar olduğu sonucu çıkmaktadır.

Bilgi kaynaklarına ilişkin şaşırtıcı bir diğer sonuç ise, Türk ve AB resmi kurumlarının AB konusunda bilgi kaynağı olarak görülmediğidir. AB kurumları ile AB Bakanlığı ve diğer kamu kurumları, AB konusunda Türkiye halkının en az yararlandığı bilgi kaynakları olarak görülmekte olup, sivil toplumun da bilgi kaynağı olarak görülme oranı oldukça düşüktür.

“Türkiye’nin AB üyeliğini destekliyoruz ama üyeliğe olan inancımız azalıyor.”

Araştırma, Türkiye’de kamuoyunun AB üyeliğini desteklemekle birlikte, Türkiye’nin AB’ye üye olacağına inanmadığını ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye’de AB üyeliğine destek %61,8 iken, Türkiye’nin AB üyesi olacağına inananların oranı sadece %30. Başka bir deyişle her 10 kişiden 6’sı Türkiye’nin AB üyeliğini desteklemekte, ancak her 10 kişiden sadece 3’ü Türkiye’nin AB’ye üye olacağına inanmaktadır. Benzer şekilde araştırma katılımcılarının %73’ü Türkiye’nin AB üyeliğine olan inançlarının azaldığını ifade etmektedir.

“Türkiye’nin AB üyeliğini destekliyoruz, ama üye olmayı beklemiyoruz.”

Araştırmanın en çarpıcı sonuçlarından biri katılımcıların Türkiye’nin AB üyeliğini desteklerken, %77’sinin önümüzdeki beş yıl içinde Türkiye’nin AB üyesi olmasını beklemediği yönünde görüş belirtmesidir. Başka bir deyişle, Türkiye halkının büyük bir çoğunluğu kısa vadede Türkiye’nin AB üyesi olmasını beklememektedir.

“Gençler AB üyeliğinden daha umutlu.”

Türkiye kamuoyunun AB üyeliğine destek ve inanç ile AB üyeliğinin gerçekleşeceğine ilişkin beklenti oranlarına bakıldığında, 45 yaşın altındaki genç nüfusun AB üyeliğinin gerçekleşeceği konusunda daha umutlu olduğu görülmektedir.

“AB üyeliğine desteğin nedenleri: Ekonomik gelişmişlik düzeyinin artması ve serbest dolaşım”

Katılımcılarının yaklaşık yarısı, Türkiye’nin AB üyeliğini refah ve ekonomik gelişmişlik düzeyinin artması ile serbest dolaşım imkânlarına erişim sağlanacağı gerekçeleriyle desteklemektedir. Yine Avrupa’nın katılımcılar için anlamına baktığımızda bu iki sonuç karşımıza çıkmaktadır. Birbirini teyit eden bu veriler ışığında katılımcıların AB üyeliği konusundaki en temel beklentilerinin açık ve net olarak serbest dolaşım ve ekonomik gelişme olduğunu söylemek mümkündür.

“Temel kaygı: Tarafli yaklaşım ve kimlik”

Araştırma sonuçları AB üyeliğini desteklememe sebeplerinin başında AB’nin Türkiye’ye yönelik uyguladığı çifte standartlı yaklaşımı göstermektedir. Aynı zamanda, her 4 katılımcıdan 1’i AB üyeliğinin Türk kültür ve kimliğine zarar vereceği kaygısını taşımaktadır.

“AB üyeliği ekonomik açıdan yararlı.”

Araştırma katılımcılarının yaklaşık %65’i Türkiye’nin AB üyeliğini ekonomik açıdan yararlı bulmaktadır. Bunun yanında araştırmaya katılan her 3 kişiden biri Türkiye’nin ekonomik açıdan AB’ye ihtiyacı olmadığını düşünmektedir. Bu oran İç Anadolu Bölgesi’nde her iki kişiden birine yükselmektedir.

